

3. Хоменко Л.Я. Педагогіка Френе у навчанні іноземної мови. *Іноземні мови*. 2000. № 2. С.19-20.

Аліна Джурило,
*кандидат педагогічних наук,
Інститут педагогіки НАПН України
(м. Київ, Україна)*

ІННОВАЦІЇ В СУЧАСНІЙ ШКІЛЬНІЙ ОСВІТІ: ДОСВІД НІМЕЧЧИНИ

У сучасну цифрову епоху освіти та науці, науковим дослідженням і розробкам надається центральне значення. У Європі без кордонів та у світі глобалізованих ринків освіта стає інструментом, що дозволяє використовувати шанси відкритих просторів та всесвітніх наукових мереж. Німецька система освіти, як шкільної так і вищої, переживає процес оновлення, що дає свої результати. На сьогодні, Німеччина – одна із найпопулярніших країн для навчання у вищій школі, це територією міжнародних наукових досліджень та розробки патентів.

Німеччина посіла перше місце в Інноваційному індексі Bloomberg Innovation Index 2020 року [1], змістивши Південну Корею, яка була лідером рейтингу шість років поспіль. У десятку найінноваційніших країн увійшли також: Сінгапур (3-є місце), Швейцарія (4-те), Швеція (5-те), Ізраїль (6-те), Фінляндія (7-ме), Данія (8-ме), США (9-те) та Франція (10-те). В індексі Bloomberg Німеччина отримала три топ-5 рейтингу у сфері виробництва доданої вартості, високотехнологічної щільності та патентної активності. Щорічний Індекс інновацій Bloomberg вже восьмий рік поспіль аналізує десятки критеріїв, використовуючи сім показників, включаючи витрати на дослідження і розробки, виробничі потужності та концентрацію високотехнологічних публічних компаній. Рейтинг допомагає визначити здатність країн до інновацій, що було ключовою темою цьогорічного Всесвітнього економічного форуму в Давосі (Швейцарія), який проходив з 21-24 січня 2020 року [2].

Однією із причин таких показників Німеччини є і реформи у сфері освіти, які покликані зміцнити систему наукових досліджень та навчання в умовах міжнародної конкуренції, що постійно загострюється. Численними заходами й реформами політика й вищі навчальні заклади започаткували ініціативу подальшого розвитку та інтернаціоналізації науки у країні. До них належить прийнята в 2008 р. кваліфікаційна ініціатива, що проходить під лозунгом «Зростання завдяки освіті», яка пропонує підтримку протягом всього життя. Ще одним успішним заходом стали «Ініціатива щодо переваг», яка сприяла виникненню великої кількості міжнародно орієнтованих закладів післядипломної освіти та видатних кластерів та продовжується «Стратегією щодо переваг», «Пактом вишів 2020», «Хайтек-

стратегією», «Пактом заради досліджень та інновацій» та «Стратегією інтернаціоналізації». Німеччина як найбільша дослідницька нація Європи в 2014 р. стала першою країною-членом ЄС, яка запропонувала стратегію подальшого розвитку Європейського дослідницького простору (ЄДП) [3].

Сучасні школи в Німеччині також орієнтуються на інноваційну культуру навчання та викладання. Зразками інноваційної діяльності можуть слугувати наступні приклади організації роботи школами в окремих землях ФРН.

Вчимося відповідальності і втілюємо в життя участь в ухваленні рішень

Замість «шаблонів» у початковій школі Зюстереш, що у північнонімецькому місті Шютторф навчання проходить під гаслом «Індивідуалізоване навчання і просування допитливого розуму». Вже з раннього віку дітей вчать нести відповідальність, переймаючи на себе класні обов'язки або керівництво радою класу, що проходить щотижня. Керівництво школи переконане, що «сьогоднішні діти повинні навчитися вирішувати завтрашні проблеми» [4], адже у майбутньому суспільству знадобляться творчі генератори ідей». За свою новаторську концепцію ця початкова школа в 2016 р. була удостоєна Німецьким шкільним призом.

Раді кожному

«Ми в першу чергу школа, а потім вже гімназія!» [4] – так звучить девіз Гімназії імені брата і сестри Шолль в Пульхайм під Кельном. За свою інклюзивну культуру навчання, що включає людей з обмеженими можливостями, і за роботу з дітьми-біженцями в двох міжнародних «класах гостинності» цю школу в 2016 р. нагородили Призом Якоба Мута. Всупереч багатьом упередженням інклюзія і досягнення в цій школі не суперечать один одному: майже всі учні в минулому шкільному році отримали атестат про закінчення середньої освіти, одна третина з оцінкою «добре» і краще.

Школа як ландшафт для навчання

На питання про те, в якій атмосфері найкраще вчитися, з легкістю можуть відповісти учні початкової школи Вёртзее в Баварії. Уроки та школа повного дня в просторовому і тематичному плані тут зливаються воедино: класні кімнати та навчальні кабінети мають відкритий простір, сучасні та різноманітні уроки проходять за варіабельними трикутними столами, а велика «ринкова площа» посередині створює місце для обміну думками та досвідом, а за потреби – і можливість відсторонитися. За чотири роки своєї інноваційної діяльності вчителі цієї школи дійшли висновку, що ландшафт навчання позитивно позначається на поведінці дітей [4].

Цифрове навчання в якості ключової компетенції

Факт того, що смартфони та планшети сьогодні є невід'ємними атрибутами повсякденного життя, вже усвідомили у багатьох школах не

лише в Німеччині, але й усього світу. За свою цифрову концепцію навчання Гімназія Вюрзелен в землі Північний Рейн-Вестфалія отримала Новаторський приз delina 2017, як нагороду за цифрове навчання. У 2008 р. школа запровадила класи з ноутбуками, які, однак, зазнали невдачі через недостатню дидактичну концепцію, яка пізніше була переформульована у новий підхід. Зараз учні цієї гімназії вчаться за допомогою планшетів. Концепція навчання відрізняється в залежності від віку учнів та предмета. До того ж, вчителі регулярно проходять курси підвищення кваліфікації [4].

Підсумовуючи слід зазначити, що в сучасних реаліях інноваційна діяльність є найважливішим інструментом підвищення якості та конкурентоспроможності вітчизняної освіти. В умовах формування інноваційної економіки науково-дослідницька робота та інноваційна діяльність в системі освіти стоять пліч-о-пліч з навчальною та виховною, як основними видами статутної діяльності закладів освіти.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Germany Breaks Korea's Six-Year Streak as Most Innovative Nation. Bloomberg Innovation Index. URL: <https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-01-18/germany-breaks-korea-s-six-year-streak-as-most-innovative-nation>
2. Davos 2020. World Economic Forum. URL: <https://www.weforum.org/focus/davos-2020-collection>
3. Dynamische Hochschullandschaft. Tatsachen über Deutschland. URL: <https://www.tatsachen-ueber-deutschland.de/de/rubriken/bildung-wissen/dynamische-hochschullandschaft>
4. Innovative schools. The Germany Portal «deutschland.de». URL: <https://www.deutschland.de/en/topic/knowledge/education-learning/innovative-schools>

Наталія Дудик,
старший викладач,
*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*
Тетяна Зевченко,
старший викладач
*Уманський державний педагогічний університет
імені Павла Тичини
(м. Умань, Україна)*

ОСВІТНІ ІННОВАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ У ПЕРІОД СВІТОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Сучасний етап оновлення системи національної освіти, згідно вимог загальноєвропейського простору, вимагає нестандартного підходу, нових пошуків, створення інноваційних навчальних технологій